

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 6, Issue 1, March 2018, p. 566-590

Received	Reviewed	Published	Doi Number
07.02.2018	26.02.2018	30.03.2018	10.18298/ijlet.2582

The Examination of Widely Used Preschool Language Test's Semantic Features

Z. Fulya TEMEL¹, F. Elif KILINÇ², G. Şule TEPETAŞ CENGİZ³,
K. Büşra KAYNAK EKİCİ⁴ & H. Merve İMİR⁵

ABSTRACT

The aim of the study is to examine semantically the sub-dimensions of receptive language and auditory perception of widely used language tests named are Peabody Picture Vocabulary Test, Turkish Version of Test of Early Language Development, Turkish Expressive and Receptive Language Test, Turkish Version of Preschool Language Scale in our country. Document review design has been used in qualitative research approaches within the aim of the study. The data of the study were analyzed using the content analysis method. The Miles & Huberman (1994) formula was used to calculate the reliability of the study; and the reliability was found 90%. As a result of the study, it was determined that the target words in the four standard tests examined were selected from names, actions and concepts /adjectives, and the words. It has been determined that these words are also compatible with the literature.

Key Words: Preschool, language development, test, semantic.

Okul Öncesi Dönemde Yaygın Olarak Kullanılan Dil Gelişim Testlerinin Semantik Açısından İncelenmesi

ÖZET

Bu araştırmada da ülkemizde yaygın bir şekilde kullandığı ortaya konulan Peabody Resim Kelime Testi, Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL), Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Kelime Testi (TİFALDİ) ve Okul Öncesi Dil Ölçeği (PLS-5)'nin alıcı dil veya işitsel algı alt boyutlarının semantik açıdan incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu temel amaç ile uyumlu olarak araştırma kapsamında nitel araştırma yaklaşımlarından doküman inceleme deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini hesaplamak için Miles & Huberman (1994)'ın formülü kullanılmış; ve güvenilirlik %90 olarak tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucunda incelenen dört standart testte yer alan hedef sözcüklerin isimler, eylemler ve kavramlar/sıfatlar arasından seçildiği ve sözcüklerin ilgili literatür ile uyumlu olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, dil gelişimi, test, semantik.

¹ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, ftemel@gazi.edu.tr

² Dr. Öğr. Ü., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, fekilinc@ybu.edu.tr

³ Dr. Öğr. Ü., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, suletepetas@ibu.edu.tr

⁴ Arş. Gör. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, kbusrakaynak@gmail.com

⁵ Öğr. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, derelihm@gmail.com

1. Giriş

Erken çocukluk döneminde çocuğu tanıma ve değerlendirmede kullanılan birçok farklı yöntem bulunmaktadır. Bu yöntemlerden biri de temeli 1905 yılında Binet ve arkadaşı tarafından geliştirilen teste dayanan standart testlerdir (Cohen & Swerdlik, 2015). Etkili bir eğitim programının uygulanması, eğitim-öğretim sürecinin iyileştirilmesi için çocukların tanınması ve gelişimlerinin takip edilmesi gerekmektedir (Bredekamp, 2011; Kelley & Surbeck, 2011). Alan yazında çocuğu tanıyarak, gereksinimlerini bilerek hazırlanan programların etkisinin daha güçlü ve yüksek olduğu belirtilmektedir (Kandır, Özbey ve İnal, 2010; Notari-Syverson & Losardo, 2004; Snow & van Hemel, 2008; Tagay, 2014). Bu da çocuğu tanıma ve değerlendirmede kullanılan yöntemlerin önemini göstermektedir. Çocuğu değerlendirmede kullanılan yöntemlerden bir olan standart testler; belirli, değişmez ortam ve koşullarda testin ölçmeyi hedeflediği beceriyi, yeteneği temsil eden gruba uygulanması sonucunda geliştirilmektedir. Standart testlerin geliştirilmesi sürecinde yapılan standardizasyon işlemi test koşullarının açıkça belirlenmesi, işlemlerin nesnel olması anlamına gelmektedir (Öner, 1997). Çocuğu farklı açılardan değerlendirmede kullanılan ölçüt ve norm bağımlı pek çok standart test bulunmaktadır. Ölçüt bağımlı testler bir bireyin belli bir beceriyi, bilgiyi ne denli öğrendiğini ölçerek, bireyin performansını önceden belirlenmiş performans düzeyi ile karşılaştırırken; norm bağımlı testler bireylerin performanslarını teste dahil edilen diğer bireyler ile karşılaştırmaktadır. Norm bağımlı testler normu ortaya koymak için çok sayıda çocuğa uygulanarak geliştirilmektedir (Bredekamp, 2011). Bu testlerden bazıları çocukların genel gelişimlerini bütüncül olarak değerlendirirken bazıları da özel olarak çocukların dil gelişimlerini değerlendirmektedir. Çocuğun sosyalleşmesini ve kendini daha iyi tanıyarak bireyselleşmesini sağlayan dilin çocuğun gelişimindeki en önemli basamaklardan biri olduğu (Crain & Lillio Martin, 1999; Davies, 2010), çocukların okuma becerilerini etkilediği (Drop & Verhoeven, 2003), sosyal kabul durumlarını (Ergin, 2012) ve bilişsel becerilerini (Marchman & Fernald, 2008) yordadığı; erken çocukluk döneminde kendi anadilinde ifade edilen farklı fikirleri ve kavramları anlayamayan çocukların okul yıllarında da zorlanacakları (Demir-Lira, 2016) göz önüne alındığında erken çocukluk döneminde dil gelişimlerinin değerlendirilmesinin ne denli önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye’de geçmiş yıllardan günümüze dek çocuklarda dil gelişimini incelemek ve değerlendirmek amacı ile pek çok araştırma yapılmıştır. Bu doğrultuda ilgili alan yazında yer alan dil konulu tezlerde hangi ölçme araçlarının kullanıldığı belirlenmesi amacı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi’ne “dil” anahtar kelimesi yazılarak taratıldığında 5547 kayıt bulunduğu; bu kayıtların da 2000’ine erişilebildiği belirlenmiştir. Tüm çalışmalar incelendiğinde ise 2003-2017 tarihleri arasında okul öncesi eğitimde dil gelişimi temalı 54 araştırmanın yer aldığı tespit edilmiş ve bu 54 çalışmada kullanılan ölçme araçlarının neler olduğu belirlenmiştir. Buna göre bu araştırmaların 13’ünde (Erbilgin, 2016; Erşahin Şafak, 2016; Ertekin, 2003; Gözalan, 2013; Karadeniz, 2013; Koşan, 2015; Muslugüme, 2016; Şimşek Bekir, 2004; Tepetaş Cengiz, 2015; Tetik, 2015; Tulu, 2009; Uşkaş, 2014; Yayla, 2003) *Peabody Resim Kelime Testi*’nin (1. ve 4. Formaları) kullanıldığı; bunu 7 araştırma (Alpüran Kocabıyık, 2015; Çelik, 2016; Güven, 2014; Karaca Al, 2016; Muslugüme, 2016; Piştav Akmeşe, 2014, Sarıyer, 2017) ile *Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi*’nin (TEDİL) izlediği görülmüştür. Dil gelişimi araştırmalarında üçüncü sırada yer alan gelişim aracının ise *Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Kelime Testi* (TİFALDİ) olduğu ve 6 çalışmada (Akçakaya, 2015; Bacık Tırank, 2015; Küçük, 2016; Mustan, 2017; Okyay, 2015; Öztürk, 2016) kullanıldığı görülmüştür. Araştırmalarda (Ateş, 2015; Bezcioglu Göktolga, 2013; Bingöl Aslangiray, 2013; Kurt, 2014; Mengen, 2016; Servi, 2014) üçüncü sırada yer alan bir diğer

veri toplama yönteminin ise nitel araştırmalarda kullanılan *görüşme tekniği* olduğu belirlenmiştir. Bu araştırmalara ek olarak dört araştırmada (Bayam, 2017; Berigel, 2015; Mustan, 2017; Uşkaş, 2014) *Ankara Gelişim Tarama Envanteri*'nin Dil Gelişimi alt boyutunun kullanıldığı görülmürken; diğer dört araştırmada (Erdil, 2012; Ökcün Akçamuş, 2015; Piştav Akmeşe, 2014; şan, 2010) ise *doğal dil örneği* alındığı belirlenmiştir. Bu araştırmaları takiben üç araştırmada (Kaçar, 2016; Önkol şengül, 2007; şeker, 2010) *Dil Kullanım Ölçeği*'nin yer aldığı görülmürken; *Marmara Gelişim Ölçeği*'nin Dil Alt Boyutunun (Çoban Söylemez, 2016; Tetik, 2015), *Descocudres Lügatçe Testi*'nin (şimşek Bekir, 2004; Yayla, 2003), *Okul Öncesi Dil Ölçeği*'nin (PLS-5) (Mutlu, 2015; şahin, 2015), *Türkçe Okul Çağı Dil Gelişim Testi*'nin (Güven, 2014; Sarıyer, 2017) kullanılarak ikişer araştırmada veri elde edildiği belirlenmiştir. Ayrıca birer araştırmada da *Türkçe İletişim Gelişimi Envanteri* (TİGE-2)'nin (Ölmez, 2010), *Lügatçe ve Dil Testi*'nin (şimşek Bekir, 2004), *Dil ve Konuşma Gelişimi Değerlendirme Ölçeği*'nin (Özkazanç, 2017), *Yaşantı Odaklı Yabancı Dil Edinim Ölçeği*'nin (Uslu, 2017), *İngiliz Resim-Kelime Testi*'nin (Ergin, 2015), *Denver*'ın dil alt boyutunun (Bacık Tırank, 2015), *Portage Genel Gelişim Testi*'nin dil gelişimi alt boyutunun (Bacık Tırank, 2015), *Temel Dil ve Öğrenme Becerilerinin Değerlendirilmesi Testi*'nin (Yöntem, 2015) ve araştırmacının kendisi tarafından geliştirilmiş anketin (Çakıcı, 2016) kullanıldığı tespit edilmiştir.

İncelenen tüm bu araştırmalarda toplamda on sekiz farklı ölçme aracının kullanıldığı, bu araçlardan da yalnızca dördünün norm çalışmasının bulunduğu belirlenmiştir. Bunlar; kullanım sırasına göre ilk üç sırada yer alan Peabody Resim Kelime Testi, Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL), Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Kelime Testi (TİFALDİ)'ne ek olarak Okul Öncesi Dil Ölçeği (PLS-5)'dir. Bu araçlardan ilki olan Peabody Resim Kelime Testi Amerika'da geliştirilmiş olup, Türkiye'ye ilk uyarlaması 1972 yılında yapılmıştır. Günümüzde ölçeğin Dunn ve Dunn (2007) tarafından geliştirilmiş son hali (PPVT-4) bulunmakta olup; ilk formun (PPVT-1) çok eski olması nedeni ile Kılınc (2016) tarafından yapılan bir çalışma ile PPVT-4'ün A formu Türkçe'ye uyarlanmıştır. PPVT-4, 2-99 yaş aralığındaki tüm bireylere uygulanmakta; bireylerin alıcı dilde semantik kapasitelerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Norm çalışması yapılan bir diğer ölçek ise orijinal adı Test of Early Language Development (TELD-3) olan Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL)'dir. TEDİL, 2 yaş 0 ay ile 7 yaş 11 ay arasındaki çocukların alıcı ve ifade edici dil becerilerini ölçmek amacı ile Hresko, Reid ve Hammil (1999) tarafından geliştirilmiş; testin Türkçe'ye uyarlaması Topbaş ve Güven (2013) tarafından yapılmıştır. TEDİL, dilin semantik, morfoloji ve sentaks becerilerini doğrudan ölçmektedir.

Diğer bir ölçme aracı olan Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Becerileri Testi (TİFALDİ) ise Kazak Berument ve Gül Güven (2010) tarafından geliştirilmiş olup, 2-12 yaşları arasındaki ana dili Türkçe olan çocuklara uygulanmaktadır. Alıcı ve ifade edici dil becerileri alt testi bulunan TİFALDİ, günümüzde Türk çocuklarının alıcı ve ifade edici dilde semantik becerilerini ölçmek amacı ile geliştirilmiş, uyarlama olmayan ve norm çalışması yapılmış tek dil gelişim testidir. Türkiye'de kullanımı gerçekleştirilen bir diğer araç ise Okul Öncesi Dil Ölçeği (PLS-5)'dir. Orijinali Zimmerman, Steiner ve Pond (2005) tarafından geliştirilmiş olup 0 yaş ile 7 yaş 11 aylık çocukların işitsel algı ve ifade edici dil becerilerini ölçmektedir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması şahlı ve Belgin (2010, 2014) tarafından yapılmıştır.

Ülkemizde de yaygın şekilde kullanılan bu ölçme araçları yalnızca dil gelişimini değerlendirme amacı ile hazırlanmış olup tümünün geçerliği ve güvenirliliği kanıtlanmıştır. Bu araçların çocukların alıcı dil becerilerini değerlendirme süreci ise semantik bileşen üzerine inşa edilmiştir. Semantik; bireyin

yaşamı boyunca üzerine eklemeler yapılan, sözcüklerin ve sözcük kombinasyonlarının anlamlarını düzenleyen kurallar sistemi olup nesnelere ve onların ait olduğu kategorileri, kavramları ve bunlar arasındaki ilişkileri temel almaktadır (Wise & Sevcik, 2012; Yıldırım & Ege, 2015). Sözcük dağarcığı ise semantiğin önemli göstergelerinden biri olarak ifade edilmektedir (Erdem, 2011). Bunun en önemli nedeni ise insanoğlunun dış dünyayı, bu dünyayı kuran ögeler ve bu ögeler arasındaki bağlantıları belirleyen sözcükler aracılığı ile tanınmasıdır (Vendryes, 1968). Çocuklar da bu süreçte dünyayı sözcükler aracılığı ile tanımaya başlamaktadır. Bebeklerin ilk sözcüklerini yaklaşık olarak 5 aylık iken anladıklarını, 10-15 aylık iken ise ilk sözcüklerini söyledikleri bilinmektedir. Yaklaşık 18 aylık bir bebek 50 kadar sözcük bilirken, 20-21 aylık olduğunda bildiği sözcük sayısı 100'e ulaşmaktadır. Bu yaşlardan sonra ise çocukların yeni sözcük öğrenme hızları oldukça artmakta hangi yaşta kaç sözcük bildiklerini söylemek oldukça zorlaşmaktadır. Kabaca bir değerlendirme ile çocukların 6 yaşına geldiklerinde 14.000 sözcük bildiklerini söylemek mümkündür (Hoff, 2009).

Ülkemizde dilin değerlendirilmesi konusunda yapılan araştırmalar incelendiğinde sınırlı sayıda araştırmacının varlığı dikkat çekmektedir. Küçük Doğaroğlu (2014) çalışmasında ifade edici dilin değerlendirilmesinde dil örneği analizinin kullanımı konusunu ele alırken; Acarlar (2002) ise çalışmasında dilin değerlendirilmesinde betimleyici yaklaşımı açıklamıştır. Acarlar (2002) betimleyici yaklaşıma değinmeden önce çalışmasında dilin değerlendirilmesinde testlerin yeri konusuna da değinmiş konu hakkında kısa bir bilgi vermiştir. Ege, Acarlar & Güleryüz (1998) ise Türkçe kazanımında yaş ve ortalama sözce uzunluğunun ilişkisini ele aldıkları çalışmalarında detaylı bir şekilde doğal konuşma örneği alma ve ortalama sözce uzunluğu hesaplama konularına değinmişlerdir. Ayrıca ilgili alan yazında sözcük dağarcığının semantik gelişimin en önemli göstergelerinden bir olduğu belirtilmekte (Erdem, 2011; Temel, Bekir & Yazıcı, 2014); bunun en önemli nedenlerinden biri olarak da çocukların dünyayı sözcükler aracılığı ile tanımaya dikkat çekilmektedir (Hoff, 2009). Yapılan araştırmalar incelendiğinde alan yazında Türkiye'de kullanılan dil testlerinin dilin herhangi bir bileşeni açısından değerlendirilmesi konusunda bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda bu araştırmada da ülkemizde yaygın bir şekilde kullanıldığı ortaya konulan Peabody Resim Kelime Testi, Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL), Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Kelime Testi (TİFALDİ) ve Okul Öncesi Dil Ölçeği (PLS-5)'nin alıcı dil veya işitsel algı alt boyutlarının semantik açıdan incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu temel amaç kapsamında alt problemlere yanıt aranmaktadır:

- Peabody Resim Kelime Testi' de yer alan hedef sözcükler nelerdir?
- Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi alıcı dil alt boyutunda yer alan hedef sözcükler nelerdir?
- Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Kelime Testi alıcı dil alt boyutunda yer alan hedef sözcükler nelerdir?
- Okul Öncesi Dil Ölçeği işitsel algı alt boyutunda yer alan hedef sözcükler nelerdir?
- Bu dört ölçme aracının alıcı dil ya da işitsel algı boyutunda yer alan hedef sözcükler hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır ve bu kategoriler arasında farklılıklar bulunmakta mıdır?

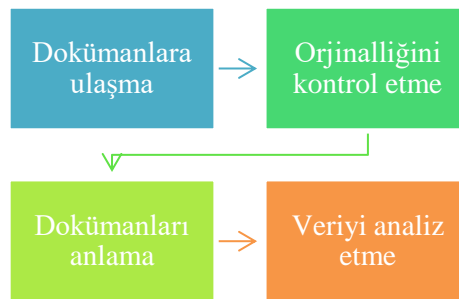
2. Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından doküman inceleme deseni kullanılmıştır. Doküman inceleme, araştırılması hedeflenen olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analiz edilmesini kapsamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Doküman inceleme araştırmaları ile doğrudan gözlem ve

görüşme yolu ile elde edilen bilgiler haricinde bilgiler edinmek mümkündür. Diğer bir söylem ile dokümanlar gözlenemeyen şeylerle ilgili olarak da araştırmacıya bilgiler sunabilmektedir (Patton, 2014). Bu özelliklerinin yanı sıra doküman inceleme araştırmalarının pek çok artışı bulunmaktadır. Bilindiği gibi dokümanlar, araştırmacılar için hazır bilgi kaynakları olup; ulaşılması kolay, ucuz ve zahmetsizdir. Dokümanlar diğer veri kaynakları ile kıyaslandığında çok daha objektiftir (Merriam, 2013).

2.1. Verilerin Toplanması ve Analiz Edilmesi

Nitel araştırmalarda verilerin araştırmanın doğası ile uyumlu olacak şekilde doküman analizi yolu ile toplanması mümkündür (Merriam, 2013). Doküman inceleme araştırmaları çeşitli aşamalardan oluşmaktadır. Bu araştırmada Forster (1995) tarafından belirlenen aşamalardan şu dört aşama kullanılmıştır (Akt. Yıldırım & Şimşek, 2013):

Şekil 1. Doküman İnceleme Aşamaları

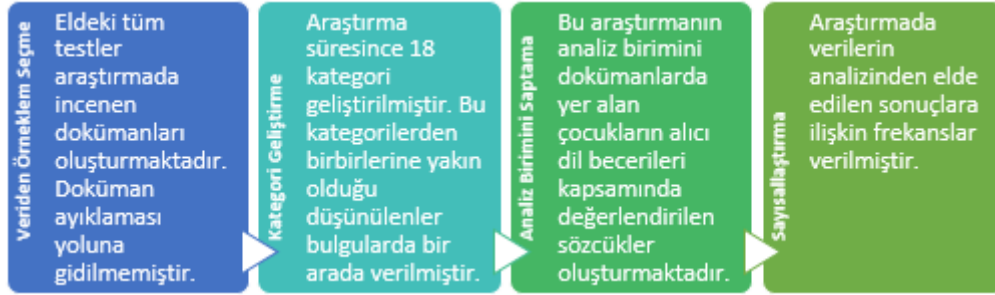
Dokümanlara ulaşma: Doküman analizi kullanılarak gerçekleştirilen araştırmalarda ilk adım incelenecek dokümanları bulmaktır (Merriam, 2013). Bu aşamada araştırmanın amacı ne tür bir dokümana ihtiyaç olduğunu ortaya koymak hususunda yardımcı olmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu araştırmanın amacı okul öncesi dönemde yaygın şekilde kullanılan dil gelişimi testlerinin semantik açıdan incelenmesidir. Yapılan incelemeler sonucunda Türkçe alan yazında on sekiz farklı ölçme aracının kullanıldığı, bunlardan da yalnız dördünün norm çalışmasının bulunduğu belirlenmiştir. Norm çalışması bulunan bu araçlar aynı zamanda kullanım sırasına göre ilk üç sırada yer alan Peabody Resim Kelime Testi (PPVT), Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL), Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Kelime Testi (TİFALDİ)'ne ek olarak Okul Öncesi Dil Ölçeği (OÖDÖ-5)'dir. Alan yazında kullanılan diğer araçların norm çalışmamalarının bulunmaması nedeni ile bu araştırmada incelemeye alınmamıştır. Bu doğrultuda araştırmada PPVT-4, TİFALDİ, TEDİL ve OÖDÖ-5'e ulaşılmıştır.

Orjinalliğini kontrol etme: Doküman analizi kullanılarak gerçekleştirilen araştırmalarda elde edilen dokümanların özgünlüğü oldukça önemli bir konudur. Ayrıca bu basamakta dokümanlara ulaşma hususunda oldukça net yolların takip edilmesi önerilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu araştırmada kullanılan ölçme araçları özgündür ve araştırmacılarından birinin söz konusu araçlar için eğitim ve kullanım izni bulunmaktadır.

Dokümanları anlama: Doküman analizi çalışmalarında üçüncü aşama dokümanların anlaşılması ve çözümlenmesidir. Bu noktada araştırmanın sadece dokümanlara dayalı olarak gerçekleştirilmesi durumunda, dokümanların belirli bir sistem içerisinde birbirleri ile karşılaştırmalı bir şekilde

çözümlemesi gerekmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışmada sadece dokümanlara dayalı olup, dil gelişim testleri sistematik olarak birbirleri ile karşılaştırılarak çözümlenmiştir.

Veriyi analiz etme: Nitel araştırmalarda doküman incelemesi yapmak için içerik analizi yöntemi kullanılmaktadır (Merriam, 2013). İçerik analizi yolu ile veriler tanımlanarak, içerilerindeki gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır. Bailey (1982) dokümanların dört aşamada analiz edileceğini belirtmektedir (Akt. Yıldırım & Şimşek, 2013). Aşağıda analiz sürecine ilişkin diyagram sunulmaktadır:

Şekil 2. Verilerin Analiz Sürecine İlişkin Diyagram

Güvenirlilik: Birden fazla araştırmacının verilerin analizinde birlikte çalışması halinde kodlama güvenirliğine ilişkin bir çalışma yapılması gerekmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışmada da kodlama güvenirliğinin belirlenmesinde Miles & Huberman (1994)'ın [Görüş birliği/(Görüş birliği+Görüş ayrılığı) X 100] formülü kullanılmış; kodlayıcılar arasındaki güvenirlik %90 olarak tespit edilmiştir. Yıldırım & Şimşek (2013) en az %70 düzeyinde bir kodlayıcı güvenirliğine ulaşılması gerektiğine dikkat çekmektedir. Bu çalışmada bu oranın üzerinde bir güvenirliğe ulaşılmıştır.

3. Bulgular

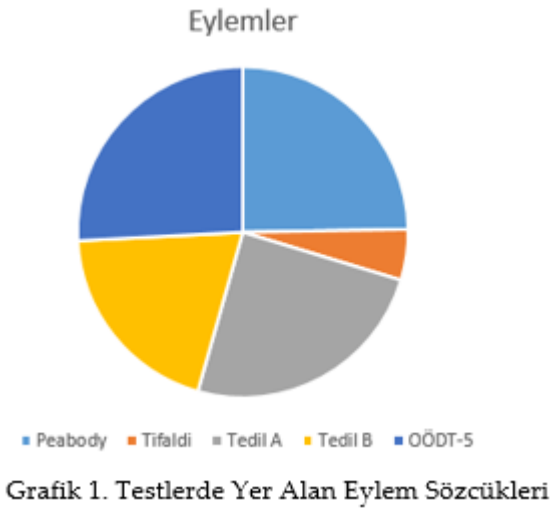
Bu bölümde araştırmanın verilerinin analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgularına yer verilmektedir.

Tablo 1. Testlerde Yer Alan Eylemler Kategorisine Uygun Sözcükler

Testler	Eylemler*	Ortak Eylemler	f
Peabody-4	Aşırarak, azarlamak, batırmak, (benzin) almak, bilemek, bitap düşmek, botla yüzmek, boyamak, çekmek, çevreyi kirletmek, çiçek açmak, damlamak, dans etmek, doldurmak, ekip biçmek, enjekte etmek, fırlatmak, gitmek, giyinmek, görüşmek, gözetlemek, hapsedmek, hırlamak, içine çekmek, incelemek, infilak etmek, (dikkatle) okumak, öpmek, sınıflandırmak, sır vermek, (sirtüstü) yatmak, süzmek, tekmelemek, teslim etmek, (testereyle) kesmek, toplamak, tükenmek, tüketmek, yakalamak, yardım etmek, yemek yemek, yıkmak, yönlendirmek, yukarı çıkmak, zıplamak	Bakmak(3) Giy(in)mek(3) Koşmak(3) Öpmek/Öpücük vermek(3) Yardım etmek(3) Yazmak(3) Almak(2) Açmak(2)	45
Tifaldi	Asmak, bakmak, dalmak, devirmek, koşmak, onarmak, öpmek, vedalaşmak, yazmak	Beklemek(2) Çıkarmak(2) Düşmek(2) Fırçalamak(2) Gelmek(2) Gitmek(2)	9
	Açmak, ağlamak, almak, atlamak, bakmak, beğenmek, beklemek, çarpılmak, çıkan/çıkma, (diş) fırçalamak, düşünmek, dokunmak, (dudaklarını) yalamak, durmak, (el) yıkamak, geçmek, gelmek, gitmek, göstermek, gülmek, içmek, inen/inmek, (kahvaltı) yapmak, kaldırmak,		

Tedil- A Formu	kapatmak, koşmak, kovalamak, kovalanmak, koymak, (kulağını) çekmek, olmak, onarmak, oturmak, (öpücük) vermek, öpücük atmak, sallamak, tamir etmek, uçmak, uyumak, vermek, (yanağını) patlatmak, (yanağını) şişirmek, yürüme, yüzme, zıplamak	Göstermek(2) İçmek(2) Kaldırmak(2) Kapatmak(2) Koymak(2) Okumak(2) Olmak(2)	45
Tedil- B Formu	Büyüme, çalışmak, çıkarmak, çıkmak, duran/durmak, durdurmak, düşmek, düşünmek, eğilmek, esmek, fırçalamak, gelmek, gitmek, giymek, göstermek, hareket etmek, ısırmak, içmek, kaldırmak, kapatmak, kazanmak, koymak, olan/olmak, ödemek, sağlamak, söylemek, şarkı söylemek, şişirmek, taşımak, uyuyan/uyumak, vermek, yapmak, yardım etmek, yardımcı olmak, yazmak, yemek,	Onarmak(2) Şişirmek(2) Uyumak/Uyuyun(2) Vermek(2) Yazmak(2) Yemek(3) Zıplamak(2) (Yukarı) çıkarmak(2) Yürüme (2)	36
OÖDT-5 (PLS-5)	Acıkmak, aç olmak, açmak, ağlamamak, almak, atmak, bakmak, başlamak, beklemek, binememek, bitirmek, bulmak, çıkartmak, çizmek, düşmek, düşünmek, gelmek, giymek, göstermek, hissetmek, ıslatmak, içen/içmek, izlemek, kaldırmak, kapatmak, katlamak, koşan/koşmak, koymak, okuma/okumak, olmamak, oynayan/oynamak, patlamak, sıralamak, susamış/susamak, sürmek, tutmak, uyandırmak, uyanmak, uyuyan/uyumak, uyutmak, vermek, yaralamak, yardım etmek, yazmak, yıkanmak, yiyen/yemek, yürüme	Yemek(3) Zıplamak(2) (Yukarı) çıkarmak(2) Yürüme (2)	47
Toplam			182

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır

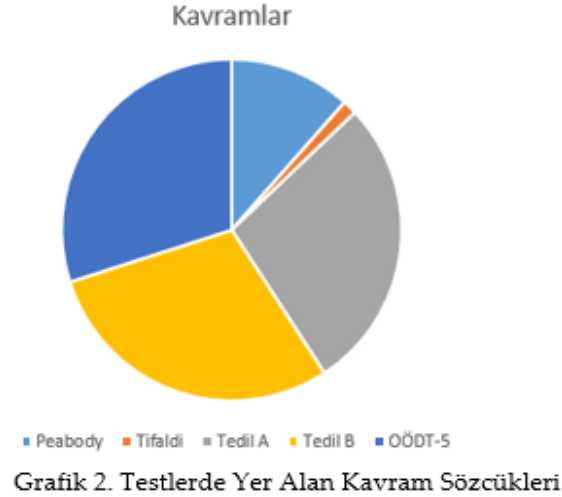
Yukarıdaki tabloda her dört testte yer alan eylemlere yer verilmektedir. Buna göre yandaki grafikte de görüldüğü üzere en çok eylemin Okul Öncesi Dil Testi- 5 (47)'de bulunduğu; bunu sırası ile Tedil'in A formu (45) Peabody-4 (45, Tedil'in B formu (36),) ve Tifaldi'nin (9) izlediği belirlenmiştir. Testlerde bulunan ortak eylemlere bakıldığında ise "bakmak", "giy(in)mek", "koşmak", "öpmek/öpücük vermek", "yardım etmek" ve "yazmak" fiillerinin 3 ölçme aracı da kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca 24 farklı eylem kelimesinin ise en az 2 testte ortak olarak yer aldığı görülmüştür.

Tablo 2. Testlerde Yer Alan Kavramlar Kategorisine Uygun Sözcükler

Testler	Kavramlar*	Ortak Kavramlar	f
Peabody-4	Aevli, boş, dijital, grup, iç mekan, kabarık tüylü, kabartmalı işleme, kırılabilir, kırmızı, kocaman, şişirilmiş, tehlikeli, ticari, transparan, virane, yalnız, zoraki	Alt/ı(2) Arkasında(2) Boş(2)	17
Tifaldi	Yarım, zıt	Büyük(2) Bir(2)	2
Tedil- A Formu	Altındaki, arkasındaki, aşağı, bir, birinci, birlikte, büyük, çabuk, daha çok, etrafındaki, en çok, gece, gündüz, hafif, hepsini, her biri, hızlı, içinde, ilgili, karanlık, küçük, ortası, pis, sabah, sağ, sağdan sola (doğru), sol, sonra, sonuncu, şişman, tombul, üstünde, üstündeki, üstüne, üzerindeki, yakın, yanındaki, yarın, yavaş, yukarı, yumuşak	Daha fazla/çok(2) En çok/küçük/büyük (2) Farklı(2)	41
Tedil- B Formu	Akşam, alt taraf, altına, altıncı, anında, arasında, arkasında, aydınlık, aynı, bir, birkaç, boş, büyük, dışında, dolu, en büyük, en küçük, evvel, fakir, farklı, gece, güç, gündüz, hepsi, hızlı, karanlık, kısa, küçük, orta, önce, önu, önünde, parlak, sert, sonra, tepesi, uzun, üstüne, yanında, yavaş, yüksek, zayıf, zengin	İçine/içinde(2) Kırmızı(2) Küçük(2) Ön/ü(2) Sabah(2)	43
	Alt(ı), arka(sı), benek(li), beyaz, bir, biraz, büyük, büyükten küçüğe,	Üstünde/üzerinde	

OÖDT-5 (PLS-5)	daha fazla, doğru, dört, düzenli, düzensiz, en çok, farklı, geri kalan, içine/içinden, ilk, kahverengi, kelime, kırmızı, küçük, mavi, mor, ön kapak, ön(ü), rahat, rahatsız, sabah, sarı, sayfa, sevimli, sevimsiz, siyah, soğuk, son, turuncu, tümü, üç, üzerinde/üstüne, yan(ı), yanlış, yeşil, yorgun, o, s, b, z, a, ş sesi, k sesi, ç sesi, s sesi,	(2) Yan/ı(2)	44
Toplam			147

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Grafik 2. Testlerde Yer Alan Kavram Sözcükleri

Tablo 2’de testlerde yer alan kavramlara ilişkin bilgiler sunulmaktadır. Tablo 2’ye ve yandaki grafiğe göre en çok kavramın Okul Öncesi Dil Testi 5’de (44) yer aldığı; bunu sırası ile Tedil’in B formu (43), Tedil’in A formu (41), Peabody-4’ün (17) izlediği görülmektedir. Bu noktada Tifaldi’de yalnızca iki kavramın yer almış olması oldukça dikkat çekicidir. Bu dört testte ortak olarak yer alan kavramlara bakıldığında ise 15 kavramın yer aldığı görülmektedir. Bunlar çoğunlukla “alt”, “arka”, “içinde”, “önü”, “üstünde” ve “yanı” gibi yer yön bildiren; “daha” ve “en” gibi karşılaştırma içeren kavramlardır. Aşağıdaki tabloda testlerde yer alan

evdeki, yaşamdaki ve okuldaki nesnelere ilişkin bilgiler sunulmaktadır.

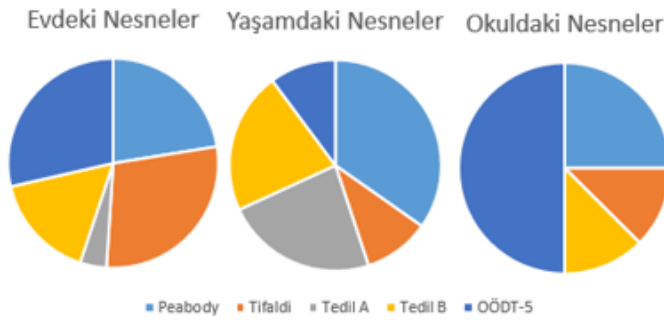
Tablo 3. Testlerde Yer Alan Evdeki, Yaşamdaki ve Okuldaki Nesnelere Uygun Sözcükler

Testler	Evdeki Nesnelere*	Ortak Nesnelere	f
Peabody-4	Ampul, bavul, camdan yapılmış, fincan, havan, kasa, kaşık, lamba, porselen, takvim, vazo	Bardak(2) Çatal(2)	11
Tifaldi	Faraş, fincan, kapı, kilit, lamba, mandal, pervane, radyatör, sabun, sehpa, tabak, televizyon, vazo, yastık	Fincan(2) Kapı (2)	14
Tedil- A Formu	Isıtıcı, sandalye,	Kaşık(2) Lamba(2)	2
Tedil- B Formu	Baca, bardak, bulaşık makinası, masa, sandalye çatal, kanep, ocak, paspas, şömine	Sandalye(2) Tabak(2)	8
OÖDT-5 (PLS-5)	Anahtar, bardak, bıçak, çatal, kapı, kaşık, kutu, masa, örtü, pencere, sandalye, tabak, televizyon, yatak	Televizyon(2) Vazo(2)	14
Toplam			49
Yaşamdaki Nesnelere*			
Peabody-4	Ateş, anıt mezar, baca, çalı çit, çatı, çit, döviz, enjektör, fiske, file, hedef, hediye, kale, kapı takozu, ok, olta çengeli, şövalye, tekerlek, top, vana, yangın musluğu, yay, zaman saati/kronometre, zarf	Top(3) Balon(3)	24
Tifaldi	Çatı, hortum, kafes, lastik, salıncak, zarf, zincir	Bebek(2)	7
Tedil- A Formu	Balon, bebek, boru, çit/parmaklık, çöp, hediye, ip, koli, kutu, optik, para-kuruş, resim, taş, top, trafo, uçurtma	Çatı(2) Çit(2)	16
Tedil- B Formu	Anahtar, armağan, balon, bebek, çadır, hediye, ışık, koltuk değneği, merdiven, para, resim, su, uçurtma	Hediye(2) Zarf (2)	15
OÖDT-5 (PLS-5)	Balon, bebek, kitap, oyuncak, poşet, sepet, top		7
Toplam			69

Okuldaki Nesnelere*			
Peabody-4	Cetvel, kalem		2
Tifaldi	Cetvel		1
Tedil- A Formu	-		-
Tedil- B Formu	Kalem	Cetvel(3) Kalem(3)	1
OÖDT-5 (PLS-5)	Boya kalemi, cetvel, kağıt, silgi		4
Toplam			8

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Tablo 3 incelendiğinde testlerde en çok yaşamdaki nesnelere kategorisi kapsamında değerlendirilebilen kelimelerin yer aldığı (69), bunu evdeki nesnelere (49) kategorisinin izlediği belirlenmiştir. Yandaki

Grafik 3. Testlerde Yer Alan Evdeki/Yaşamdaki/Okuldaki Nesnelere İlişkin Sözcükler

grafik incelendiğinde evdeki ve okuldaki nesnelere kategorisinde en çok sözcüğün Okul Öncesi Dil Testi-5'inde yer aldığı; yaşamdaki nesnelere kategorisinde en çok sözcüğün Peabody-4'de yer aldığı görülmektedir.

Tüm testlerde en az okuldaki nesnelere kategorisinden sözcüklerin bulunması dikkat çekmektedir. Nitekim dört testte okula ilişkin olarak toplam 8 sözcük yer almaktadır. Bu sekiz sözcük içerisinde ortak sözcüklerin de yer aldığı düşünüldüğünde sözcük sayısının daha da azaldığı belirlenmiştir. Okuldaki nesnelere kategorisinde yer alan sözcükler "cetvel", "kalem", "boya kalemi", "kağıt" ve "silgi"dir. Evdeki nesnelere kategorisinde ortak olarak yer alan kelimelere bakıldığında; "bardak", "çatal", "fincan", "kapı", "kaşık", "lamba", "sandalye", "tabak", "televizyon" ve "vazo" kelimelerinin ikişer testte ortak olarak yer alması dikkat çekmektedir. Yaşamdaki nesnelere kategorisine bakıldığında ise "top" ve "balon" sözcüklerinin üç testte de yer aldığı, bunu ikişer testte yer aldığı belirlenen "bebek", "çati", "çit", "hediye" ve "zarf" sözcüklerinin izlediği belirlenmiştir. Okuldaki nesnelere kategorisinde ise yer alan toplamda sekiz sözcük içinde "cetvel" ve "kalem" sözcüklerinin üç testte de ortak olarak yer aldığı tespit edilmiştir.

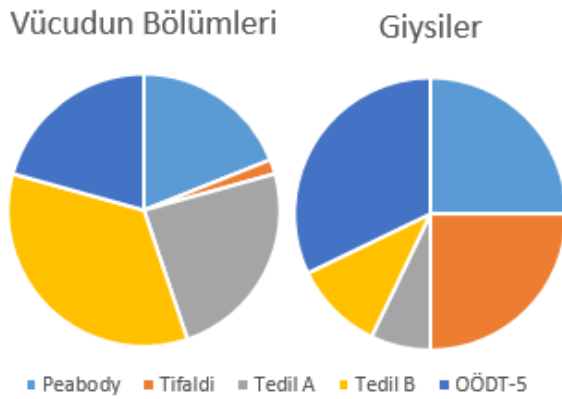
Tablo 4. Testlerde Yer Alan Vücudun Bölümleri ve Giysiler Kategorilerine Uygun Sözcükler

Testler	Vücudun Bölümleri*	Ortak Sözcükler	f
Peabody-4	Ağız, ayak, ayak bileği, ayak parmağı, bel, beyin, dirsek, göğüs kafesi, kalp, kornea, omuz	Ağız(3) Ayak(3) (Ayak) Parmak(3)	11
Tifaldi	Parmak	Dirsek(3) Diz(2)	1
Tedil- A Formu	Ağız, boyun, burun, dil, diş, dudak, el, göz, kaş, kirpik, kulak, omuz, saç, yanak	Bilek(2) Burun(2) El(2)	14
Tedil- B Formu	Ayak, ayak parmak, bacak, baş, başparmağı, bilek, çene, dil, dirsek, diş, diz, el, göbük, göz, kafa, kalça, karın, kol, topuk, yanak	Göz(2) Kirpik(2) Kulak(2)	20

OÖDT-5 (PLS-5)	Ağız, alın, ayak, bilek, burun, dirsek, diz, el, göz, kirpik, kulak, saç	Omuz(2) Saç(2)	12
Giyisiler*		Toplam	58
Peabody-4	Ayakkabı, giysi, kemer, kemer tokası, kıyafet, üniforma, yelek		7
Tifaldi	Ayakkabı, bere, bilezik, çanta, kask, kemer, kravat		7
Tedil- A Formu	Ayakkabı, mücevher	Ayakkabı(4)	2
Tedil- B Formu	Kaban, palto, şapka,	Kemer(2) Şapka(2)	3
OÖDT-5 (PLS-5)	Ayakkabı, çorap, etek, gömlek, kazak, pantolon, şapka, şort, tişört		9
		Toplam	28

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Yukarıdaki tabloda testlerde yer alan vücudun bölümleri ve giysiler kategorisine uygun sözcüklere ilişkin bilgiler sunulmaktadır. Yukarıdaki tablo yandaki grafik ile birlikte değerlendirildiğinde;

Grafik 4. Testlerde Yer Alan Vücutun Bölümleri ve Giysilere İlişkin Sözcükler

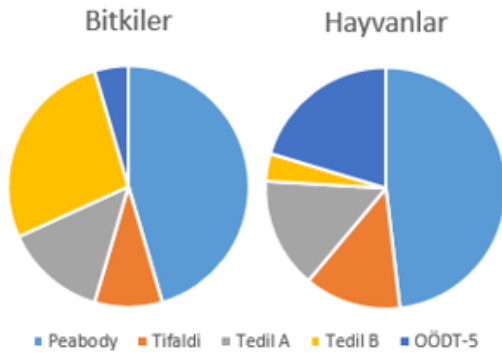
yalnızca bir sözcüğün yer aldığı belirlenmiştir. Giysiler kategorisinde yer alan sözcüklere bakıldığında en çok sözcüğün Okul Öncesi Dil Testi'nde (9) yer aldığı, bunu sırası ile Peabody-4 ve Tifaldi'nin izlediği (7) belirlenmiştir. Giysiler kategorisinde en az sözcüğün Tedil'in A formu (2) ile B formunda (3) yer aldığı görülmüştür. Vücutun bölümleri kategorisinde testlerde yer alan ortak sözcüklere bakıldığında ise "ağız", "ayak", "dirsek" ve "parmak" sözcüklerinin üç testte ortak olarak yer aldığı tespit edilirken, 9 kelimenin ikişer testte ortak yer aldığı belirlenmiştir. Giysiler kategorisinde ise "ayakkabı" sözcüğünün dört testte de yer aldığı, "kemer" ve "şapka" sözcüklerinin ise ikişer testte yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 5. Testlerde Yer Alan Bitkiler ve Hayvanlar Kategorilerine Uygun Sözcükler

Testler	Bitkiler*	Ortak Sözcükler	f
Peabody-4	Aşk merdiveni, bakla tohumu, çanak yaprak, çiçek, dal, gövde, iğne yapraklı, kaktüs, palmiye, sarmaşık		10
Tifaldi	Fidan, papatya,		2
Tedil- A Formu	Ağaç, bitki, kaktüs	Çiçek(2) Dal(2)	3
Tedil- B Formu	Ağaç, bitki, çayır, çiçek, çimen, fidan	Kaktüs(2)	6
OÖDT-5 (PLS-5)	Dal		1
		Toplam	22
Hayvanlar*			
Akvaryum, antilop, fildişi, flamingo, güvercin, havada duran, hecin			26

Peabody-4	devesi, kaplumbağa, kedigiller, köpek, kemirgen, kuş tüyü, kümes hayvanı, memeli, ördek, örümcek ağı, panda, pençe, penguen, primat, sırtlan, sincap, sinek, suda yaşayan, sürüngen, yırtıcı hayvan,	Köpek(3) Ayı(2) Kedi(2) Kuş(2)	
Tifaldi	Keçi, koyun, maymun, sinek, tavuk, yılan, yunus,	Maymun(2)	7
Tedil- A Formu	Eşek, kedi, köpek, kuş, salyangoz, sarman kedi, sıpa, sürüngen	Ördek(2) Sinek(2)	8
Tedil- B Formu	Ayı, köpek	Sürüngen(2) Tavuk(2)	2
OÖDT-5 (PLS-5)	Ayı, fil, kaplan, kedi, köpek, kurbağa, kuş, maymun, ördek, tavuk, zürafa		11
Toplam			54

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Grafik 5. Testlerde Yer Alan Bitkiler ve Hayvanlara İlişkin Sözcükler

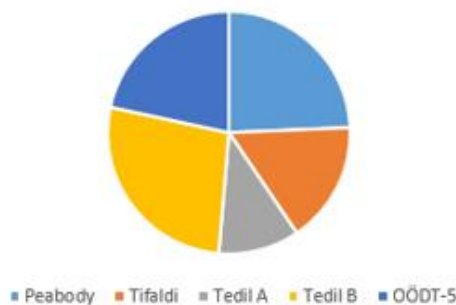
Tablo 5'de bitkiler ve hayvanlar kategorilerine uygun sözcükler yer almaktadır. Buna göre yukarıdaki tablo yandaki grafik ile birlikte incelendiğinde hem bitkiler (10) hem de hayvanlar (26) kategorisinde en çok sözcüğün Peabody-4'te yer aldığı belirlenmiştir. Bitkiler kategorisinde Peabody-4'ü sırası ile Tedil B formu, A formu, Tifaldi ve Okul Öncesi Dil Testi 5'in izlediği görülürken; hayvanlar kategorisinde ise Peabody-4'ü sırası ile Okul Öncesi Dil Testi-5, Tedil A formu, Tifaldi ve Tedil B formunun izlediği belirlenmiştir. Bitkiler kategorisinde ortak sözcüklere bakıldığında; "çiçek", "dal" ve "kaktüs" sözcüklerinin ikişer teste de yer aldığı; hayvanlar kategorisinde ise "köpek" sözcüğünün üç teste yer aldığı "ayı", "kedi", "kuş", "maymun", "ördek", "sinek", "sürüngen" ve "tavuk" sözcüklerinin ise ikişer teste yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 6. Testlerde Yer Alan Yiyecekler, Meyveler ve Sebzeler Kategorisine Uygun Sözcükler

Testler	Yiyecekler, Meyveler ve Sebzeler*	Ortak Sözcükler	f
Peabody-4	Hamur işi, havuç, kabak, kivi, kurabiye, meşrubat, muz, narenciye, sebze		9
Tifaldi	Armut, ceviz, ekmek, pasta, simit, soğan		6
Tedil- A Formu	Çikolata, kahvaltı, süt, yiyecek,	Elma(2) Kurabiye(2)	4
Tedil- B Formu	Akşam yemeği, aş, elma, içecek, kahvaltı, kek, portakal, spagetti, yemek, yiyecek	Muz(2)	10
OÖDT-5 (PLS-5)	Buz, dondurma, elma, kurabiye, mama, muz, tuz, yumurta,		8
Toplam			37

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Yiyecekler-Meyveler-Sebzeler

Grafik 6. Testlerde Yer Alan Yiyecekler/Meyveler/Sebzelere İlişkin Sözcükler

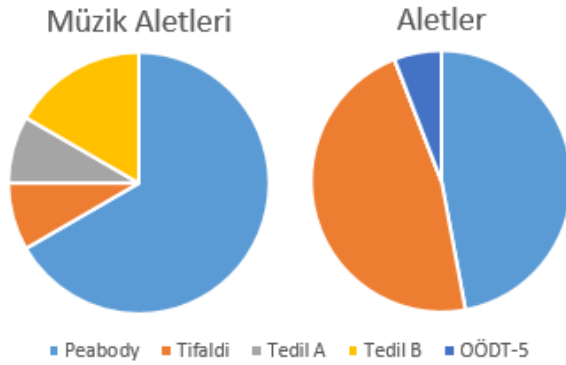
Yukarıdaki tabloda testlerde yer alan yiyecekler, meyveler ve sebzeler kategorisine uygun sözcüklere ilişkin bilgiler sunulmaktadır. Buna göre bu kategoriye uygun olarak en çok

sözcüğün Tedil'in B formunda (10) yer aldığı; bunu sırası ile Peabody-4'ün (9), Okul Öncesi Dil Testi-5'in (8), Tifaldi'nin (6) ve Tedil'in A formunun (4) izlediği belirlenmiştir. Yiyecekler, meyveler ve sebzeler kategorisindeki sözcük dağılımı yandaki grafik ile birlikte incelendiğinde sözcüklerin sayıca birbirine denk bir şekilde dağılım gösterdiği söylenebilir. Testlerde ortak olarak bulunan sözcüklere bakıldığında ise; "kurabiye", "elma" ve "muz" sözcüklerinin ikişer testte ortak olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 7. Testlerde Yer Alan Müzik Aletleri ve Aletler Kategorilerine Uygun Sözcükler

Testler	Kategori: Müzik aletleri*	Ortak Sözcükler	f
Peabody-4	Arp, davul, düdük, keman, klarnet, kuintet, timpani, trompet		8
Tifaldi	Gitar		1
Tedil- A Formu	Çalgı	-	1
Tedil- B Formu	Flüt, piyano		2
OÖDT-5 (PLS-5)	-		-
Toplam			12
Aletler*			
Peabody-4	Balta, bağlantı, cihaz, ingiliz anahtarı, işkence, kaldıracağı, nacak, sondaj iskelesi		8
Tifaldi	Düdük, halat, mezura, palet, paten, pulluk, raket, teleskop		8
Tedil- A Formu	-	-	-
Tedil- B Formu	-	-	-
OÖDT-5 (PLS-5)	Tarak		1
Toplam			17

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Grafik 7. Testlerde Yer Alan Müzik Aletleri/Aletlere İlişkin Sözcükler

yer aldığı belirlenirken; Tifaldi'de de 1 sözcüğün yer aldığı görülmüştür. Aletler kategorisinde yer alan sözcüklere bakıldığında ise Tifaldi'de 8 sözcüğün yer aldığı, Okul Öncesi Dil Testi-5'de 1 sözcüğün yer aldığı belirlenmiştir. Ayrıca Tedil'in hem A hem de B formunda aletler kategorisinde değerlendirilebilecek sözcüğün bulunmadığı tespit edilmiştir. Tüm bunlara ek olarak müzik aletleri ve aletler kategorisinde yer alan sözcüklerden hiçbirinin testlerde ortak olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 8. Testlerde Yer Alan Şekiller/Geometrik Form ve Duygular Kategorilerine Uygun Sözcükler

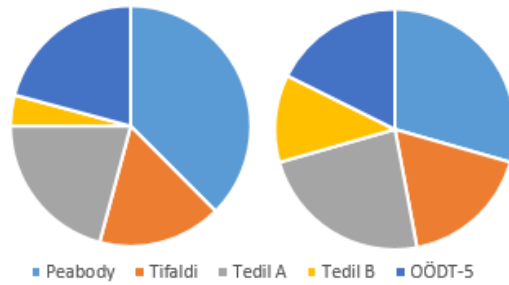
Testler	Şekiller/Geometrik Form*	Ortak Sözcükler	f
Peabody-4	Baklava şekli, beşgen, dışbükey, dik, kare, kümbet, küre, paralelkenar, sütun	Kare(3) Daire(2)	9

Tifaldi	Dikdörtgen, elips, piramit, silindir	Küp(2)	4
Tedil- A Formu	Daire, kare, küp, piramit, üçgen	Piramit(2)	5
Tedil- B Formu	Küp	Üçgen(2)	1
OÖDT-5 (PLS-5)	Daire, kare, küp, üçgen, yıldız		5
Toplam			24
Duygular*			
Peabody-4	Karamsar, korkmuş, mutlu, mutsuz, şaşırmış		5
Tifaldi	Heyecan, mutluluk, utanç	Mutlu/luk(4)	3
Tedil- A Formu	Mutlu, öfke, sevinç, üzgün	Mutsuz(2)	4
Tedil- B Formu	Cesur, korkusuz	Üzgün(2)	2
OÖDT-5 (PLS-5)	Mutlu, mutsuz, üzgün		3
Toplam			17

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Tablo 8’de testlerde yer alan şekiller/geometrik form ve duygular kategorilerine uygun sözcüklere yer verilmiştir. Buna göre yandaki grafikte de görüldüğü gibi her iki kategoride de en çok sözcüğün

Şekiller/Geometrik Form Duygular

Grafik 8. Testlerde Yer Alan Geometrik Şekiller/Duygulara İlişkin Sözcükler

Peabody-4’te yer aldığı belirlenmiştir. Şekiller/geometrik form kategorisinde Peabody-4’ün ardından en çok sözcüğün Tedil’in A formunda ve Okul Öncesi Dil Testi-5’de (5) bulunduğu, bunu sırası ile Tifaldi’nin (4) ve Tedil’in B formunun (1) izlediği belirlenmiştir. Duygular kategorisine bakıldığında ise hemen hemen dört testte de benzer sayıda sözcüğün bulunduğu belirlenmiştir. Şekiller/geometrik form kategorisindeki ortak sözcüklere bakıldığında “kare” sözcüğünün 3 testte yer aldığı; “daire”, “küp”, “piramit” ve “üçgen” sözcüklerinin ikişer testte yer aldığı saptanmıştır. Duygular kategorisinde ise “mutlu”, “mutsuz” ve “üzgün” sözcüklerinin ortak olarak yer aldığı belirlenmiştir.

Tablo 9. Testlerde Yer Alan Coğrafi Olaylar ve Mekanlar Kategorisine Uygun Sözcükler

Testler	Coğrafi olaylar ve mekanlar*	Ortak Sözcükler	f
Peabody-4	Bataklık, çiftlik, deniz kıyısı, iri kaya parçası, nehir, tarıma elverişli, taş yığını, taşkınca akan su, tünel, vadi, yarımada		11
Tifaldi	Ada, baraj, fabrika, felaket, göl, orman, sirk, şelale, viyadük	Ada(2)	9
Tedil- A Formu	Ada, bakkal, cadde, çukur, dağ, deniz, ev, giriş, göl, gölgelik, işyeri, konak, kuyu, okul, site	Göl(2) Orman(2)	15
Tedil- B Formu	Ahır, ambar, çarşı, dağ, dağın eteği, dağın tepesi, ev, konut, kulübe, okul, orman, sınıf, sokak		13
OÖDT-5 (PLS-5)	Yağmur, yuva		2
Toplam			50

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Coğrafi Olaylar/Mekanlar

Grafik 9. Testlerde Yer Alan Coğrafi Olaylara İlişkin Sözcükler

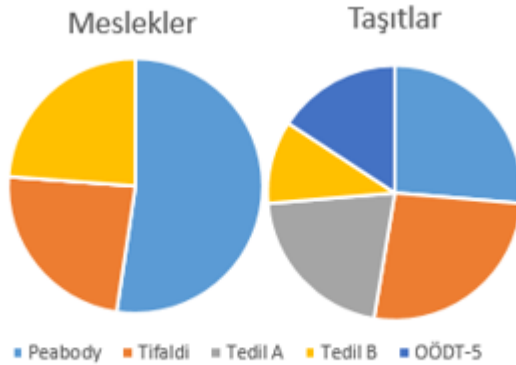
Tablo 9’da testlerde yer alan coğrafi olaylar ve mekanlar kategorisine uygun sözcüklere yer verilmiştir. Buna göre bu kategoride en fazla sözcüğün Tedil’de (15+13=28) yer aldığı görülürken; bunu sırası ile Peabody-4 ve Tifaldi’nin izlediği belirlenmiştir. Yandaki grafikte de

görüldüğü gibi coğrafi olaylar ve mekanlar kategorisinde en az sözcüğün ise Okul Öncesi Dil Testi-5’de yer aldığı belirlenmiştir. Testlerde ortak olarak yer alan sözcüklere bakıldığında ise “ada”, “göl” ve “orman” sözcüklerinin ikişer testte yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 10. Testlerde Yer Alan Meslekler ve Taşıtlar Kategorilerine Uygun Sözcükler

Testler	Meslekler*	Ortak Sözcükler	f
Peabody-4	Arkeolog, berberlikle ilgili, çiçekçi, denizcilik, dışçı, döşemecilik, hokkabazlık, marangoz, olta balıkçısı, su tesisatçısı, şef		11
Tifaldi	Dalgıç, doktor, hamal, öğretmen, postacı	Öğretmen(2)	5
Tedil- A Formu	-		-
Tedil- B Formu	Hakem, kapıcı, öğretmen, öğretmenlik, trafik polisi		5
OÖDT-5 (PLS-5)	-		-
Toplam			21
Taşıtlar*			
Peabody-4	Araç, kano, otobüs, planör, sedan		5
Tifaldi	Roket, sal, tır, vagon, yelken	Araba(2)	5
Tedil- A Formu	Araba, bisiklet, mavnalı, taşıt	Bisiklet(2)	4
Tedil- B Formu	Araba, hava taşıtı		2
OÖDT-5 (PLS-5)	Araba, bisiklet, kamyon		3
Toplam			19

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Grafik 10. Testlerde Yer Alan Meslekler ve Taşıtlara İlişkin Sözcükler

Yukarıdaki tabloda testlerde yer alan meslekler ve taşıtlar kategorilerine uygun sözcüklere yer verilmiştir. Buna göre meslekler kategorisinde 11 sözcük ile en fazla sözcüğün Peabody-4’te yer aldığı, bunu 5’er sözcük ile Tifaldi ve Tedil’in B formunun takip ettiği belirlenmiştir. Meslekler

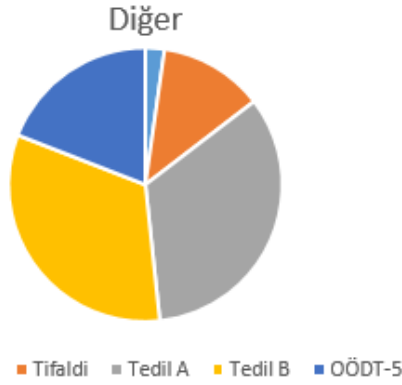
kategorisinde ortak olan sözcüklere bakıldığında ise yalnızca “öğretmen” sözcüğünün iki testte yer aldığı tespit edilmiştir. Bu noktada yandaki grafikte de görüldüğü üzere Tedil’in A formu ile Okul Öncesi Dil Testi-5’de meslekler kategorisine uygun sözcüğün yer almaması dikkat çekmektedir.

Tablo 11. Testlerde Yer Alan Diğer Kategorisine Uygun Sözcükler

Testler	Diğer*	Ortak Sözcükler	f
Peabody-4	Kafası karışmış, solo		2
Tifaldi	Ceza, fıçı, galibiyet, güç, horon, ok, pul, sedye, tehlike, verimlilik, yalnız	Ben/bana(2) Güneş(2) Hava(2)	11
Tedil- A Formu	Ama, anne, baba, bebek, ben, biz, bulut, çamur, çocuk, define, doğum günü, eğer, fakat, güneş, hangi, hava, hırsız, insan, kadın, kız, kimin, koşu, nerede, oğlan, onlar, ordu, sen, suçlu, tarafından, yavru	Kız(2) Ne(2) Nerede(2) Sen/senin(2)	30
Tedil- B Formu	Anne/ye, ay (dede), baba, bana, beton, buraya, çocuk, dostluk, gibi, hangisi, hatıra, için, kardeş, kız, kişilik,		29

	mahkum, matematik, nasıl, ne, ne zaman, oyun, parti, problem, selam, şarkı, tutuklu,	
OÖDT-5 (PLS-5)	Bana, başlık, benim, erkek, güneş, hava, hayır, kız, olumsuzluk eki -ma, ne, nerede, nereden, renk, resim, senin, yayınevi, yazar	17
		Toplam 89

*Bu kategorideki hedef sözcükler alfabetik sıra temel alınarak sunulmaktadır.

Grafik 11. Testlerde Yer Alan Diğer Kategorisine İlişkin Sözcükler

sözcük ile Peabody-4'ter yer aldığı görülmektedir. Testlerde ortak olarak yer alan sözcüklere bakıldığında ise ikişer teste "ben/bana", "güneş", "hava", "kız", "ne", "nerede" ve "sen/senin" sözcüklerinin yer aldığı saptanmıştır.

4. Sonuç ve Tartışma

Çocukların genel gelişim durumlarının belirlenmesi, güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya çıkarılması, geciken veya normal dışı gelişim sebeplerinin tespit edilmesi, okula ve okuryazarlığa hazırlık durumunun belirlenmesi amacıyla dil becerileri ölçülebilmektedir (Lake, 2010; Razak, Madison, Siow & Aziz, 2010). Eğitim, araştırma ve klinik amaçlarla dil becerisinin değerlendirilmesi, özellikle de alıcı kelime bilgisi ölçümü gelecek dil becerilerinin ve okul başarısının önemli bir yordayıcısı olarak kabul edilmektedir. Alıcı dil kelime hazinesi dil bozukluklarının teşhis edilmesi amacıyla kullanılan testlerin önemli bir alt boyutunu oluşturmakta (Camilleri & Botting, 2013) ve küçük çocukların kelime bilgilerinin ölçülmesi amacı ile ailelerine başvurulmaktadır. MacArthur İletişimsel Gelişim Envanteri'nde (MacArthur Communicative Development Inventory) de erken yaşlarda edinilen kelimelerin bir listesi ailelere sunularak çocuklarının bildikleri kelimeler öğrenilmektedir. Ancak 2 yaş sonrasında çocukların alıcı dil sözcük dağarcıklarının oldukça genişlemesi ile birlikte ebeveynlerin bildirimlerine güvenilememekte; çocukların alıcı dil becerileri standardize testler aracılığı ile ölçülmektedir (Okalidou, Syrika, Beckman & Edwards, 2011). Bu noktada kullanılan standart testlerin araştırma metodolojisinin ve ölçüm sonuçlarının doğru olabilmesi için ölçmek istediği dil becerisine (alıcı dil, ifade edici dil) karar verilmesi gerekmektedir. Ayrıca okul öncesi dönem çocukların hangi kelimeleri ne düzeyde bildiklerine dair bakış açılarının da doğru olması gerekmektedir (Vincio, 2013). Bu durum dil gelişimi testlerinde kullanılan hedef kelime olarak seçilen sözcüklerin önemini ortaya koymaktadır.

Bu araştırmada ele alınan standart testlerden Peabody Resim Kelime Testi, Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL), Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Kelime Testi (TİFALDİ) ve Okul Öncesi Dil Ölçeği (PLS-

5) incelendiğinde hedef kelimelerin özellikle isimler (nesne, giysi, vücut bölümleri, sebze-meyve vb.), eylemler ve kavramlar/sıfatlar arasından seçildiği belirlenmiştir. Nitekim, 2013 yılında Vinco tarafından okul öncesi dönem çocuklarının alıcı ve ifade edici kelime haznesini ölçmek amacıyla geliştirilen *Preschool Assessment of Vocabulary: Expressive and Receptive (PAVER)* Okul Öncesi Kelime Testi: İfade Edici ve Alıcı Dil Testi'nin de %58'i isimler, %26'sı eylemler ve kalan %16'sı ise sıfat/edatlardan oluşmaktadır. Türkçe'de kelimeler oluşma biçimine, yapım özelliklerine ve köklerine bağlı olarak altı başlık altında ele alınmaktadır. Bunlar; basit kelimeler, türemiş kelimeler, birleşik kelimeler, kalıplaşmış kelimeler, deyimleşmiş kelimeler ve alıntı kelimelerdir (Korkmaz, 2009). Bu araştırmada yer alan testlerdeki sözcükler incelendiğinde çoğunluğunun basit sözcük olduğu; bu sözcüklerin de bir kısmının isim soylu ("boş", "büyük", "bir"), bir kısmının ise fiil/eylem soylu ("bak-", "koş-", "yaz-") olduğu belirlenmiştir. Temel, Bekir & Yazıcı (2014) çocukların ilk sözcükleri ve buna dayalı olan sözcük dağarcıklarının etkileşime girdikleri, ilişki kurdukları insanlar ile nesne isimlerini içeren isim soylu sözcüklerden oluştuğuna dikkat çekmektedir. Çocuklar bu sözcüklere ek olarak aile üyelerini, yiyecekleri, vücut parçalarını, hayvan isimlerini, giysiler, araçlar, oyuncaklar gibi sevilen eşyaların isimlerini de ekleyebilmektedir (Temel, 1999). Bir diğer sözcük türü olan eylemler ise cümle içerisinde haber, dilek, oluş ya da bildiri anlamı taşıması ve Türkçe'de genellikle cümlenin yüklemine oluşturması bakımından oldukça önemlidir (Delice, 2002). Temel, Bekir & Yazıcı (2014) çocukların eylemleri edinmelerinin isimlere göre daha karmaşık olduğunu belirtmekte; isim-nesne arasındaki ilişki kurulmasına göre nesne-eylem arasında ilişki kurulması sürecinin daha güç olduğunu ifade etmektedir. Bu araştırmada testlerde yer alan eylem hedef kelimeleri incelendiğinde; "bakmak", "koşmak" gibi sadece bir anlamı barındıran basit fiillerin yanı sıra; "fırçalamak", "çıkarmak" gibi türemiş fiillerin de aralarında bulunduğu belirlenmiştir. Türkçe'de kullanılan bir diğer fiil türü de öbek fiillerdir. Öbek fiilleri çeşitli yapıların bir araya gelmesi ile oluşmaktadır (Delice, 2002). Bu araştırmada "vermek" yardımcı fiili ile kurulan "öpücük vermek" fiili ile "etmek" fiili ile kurulan "yardım etmek" eyleminin 3 testte yer aldığı belirlenmiştir. Türkçe'de ayrıca bazı eylemlere -me/ma eki kullanılarak olumsuzluk anlamı katılmakta ve genişlik kazandırılmaktadır (Aksan, 2009; Banguoğlu, 2011; Delice, 2002; Vardar, 2002). Bu araştırmada yalnızca Okul Öncesi Dil Ölçeği (PLS-5)'nde yer alan "ağlamamak", "olmamak", "binememek" sözcüklerinde böyle bir kullanıma rastlanmıştır. Türkçe'de edilgenlik eki -l kullanılarak da fiilden fiil yapılmakta ve cümle öznesiz hale getirilmektedir (Aksan, 2009; Banguoğlu, 2011; Delice, 2002). Araştırmada Türkçe Erken Dil Gelişim Testi (TEDİL)'nin B formunda yer alan "eğilmek" sözcüğü ile böyle bir kullanıma başvurulduğu belirlenmiştir. Ayrıca testlerde yer alan eylemler kategorisindeki hedef sözcükler incelendiğinde yalnızca Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Kelime Testi (TİFALDİ)'nde "vedalaşmak" sözcüğünde işteşlik eki -ş'nin yer aldığı belirlenmiş; diğer ölçme araçlarında benzer bir kullanıma rastlanmamıştır.

Testlerde yer alan kavramlar kategorisindeki sözcükler sözcük türleri açısından ele alındığında büyük çoğunluğunun sıfat olduğu belirlenmiştir. Alpöge (1991) Türkçe'de sıfatların sıralama durumunu ortaya koyduğu araştırmasında incelediği metinlerde isimden önce gelen iki ya da daha fazla sıfatı tespit etmiş; daha sonra bu sıfatları gruplamıştır. Buna göre sıfatların sayı-ölçü, ölçü-renk, ölçü-şekil, sayı-yapıldığı madde, ölçü-yapıldığı madde, sayı-köken, sayı-zaman, ölçü-zaman, ölçü-köken, renk-şekil, renk-yapıldığı madde şeklinde sıralandığı belirlenmiştir. Bu noktada araştırmadaki kavramlar kategorisinde sözcükler ile geometrik şekiller/form kategorisindeki sözcüklerin de Alpöge (1991)'nin sıfat grupları ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Örneğin "bir", "birkaç", "dolu", "şişman", "büyük", "küçük" sözcüklerini sayı, ölçü kategorisinde ele almak mümkündür.

İlgili literatürde eğitim-öğretim sürecinde göz önünde bulundurulması gereken çeşitli öğrenme ilkelerine değinilmektedir. Yakından uzağa ve basitten karmaşığa (kolaydan zora) ilkeleri de bu ilkelerdendir (Demirel, 2015; Küçükahmet, 2014; Sönmez, 2015; Taşpınar; 2016). Araştırmada yer alan hedef sözcüklerin de genellikle yakından uzağa, basitten karmaşığa, kolaydan zora ilkesi ile uyumlu olacak şekilde sıralandığı belirlenmiştir. Örneğin Peabody-IV’de hayvanlar kategorisindeki ilk üç hedef sözcük “köpek”, “ördek”, “kaplumbağa” iken en son üç hedef sözcük “fildişi”, “antilop” ve “hecin devesi”dir. Ancak testleri genel olarak değerlendirmek gerekirse Peabody Resim Kelime Testi-IV’nde yer alan kelimelerin daha zor olduğunu söylemek mümkündür. Örneğin hayvanlar kategorisinde bu testte; “antilop”, “fildişi”, “hecin devesi”, “pençe”, “kuş tüyü”, “primat” gibi kelimeler yer alırken; diğer testlerde “keçi”, “koyun”, “kedi”, “köpek”, “ayı” gibi sözcükler yer almaktadır.

Araştırma sürecinde incelenen testler Milli Eğitim Bakanlığı (2013) Okul Öncesi Eğitim Programı’nda ele alınan kavramlar açısından incelenmiştir. Bu doğrultuda MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programı’nda renk, geometrik şekil, boyut, miktar, yön/mekanda konum, sayı/sayma, duyu, duygu, zıt ve zaman kategorilerinde çeşitli kavramların ele alındığı belirlenmiştir. Bu araştırmada incelenen testlerde yer alan hedef sözcükler Okul Öncesi Eğitim Programı’nda ele alınan renkler kategorisi açısından değerlendirildiğinde yalnızca “kırmızı” sözcüğünün Okul Öncesi Dil Ölçeği (PLS-5) ve Peabody Resim Kelime Testi-IV’nde yer aldığı; TEDİL ve TİFALDİ de ise renk kategorisine uygun bir sözcüğün yer almadığı belirlenmiştir. Buna ek olarak renk kategorisinde en fazla sayıda sözcüğün Okul Öncesi Dil Ölçeği (PLS-5)’nde yer aldığı tespit edilmiştir. Testlerde yer alan hedef sözcükler Okul Öncesi Eğitim Programı’ndaki geometrik şekiller kategorisinde yer alan kavramlar açısından değerlendirildiğinde ise; “kare”, “daire”, “küp”, “piramit” ve “üçgen” sözcüklerinin en az iki testte ortak olarak ele alındığı belirlenmiştir. Buna ek olarak geometrik şekiller kategorisinde en çok sözcüğün Peabody Resim Kelime Testi-IV’de yer aldığı, Okul Öncesi Eğitim Programı’ndaki kavramlara ek olarak “baklava şekli”, “beşgen”, “dışbükey”, “dik”, “kümbet”, “küre”, “paralelkenar” ve “sütun” hedef sözcüklerine yer verildiği tespit edilmiştir. Ayrıca TİFALDİ ve TEDİL’de de ek olarak “piramit” ve “silindir” sözcüklerine yer verilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan hareketle Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yer alan geometrik şekiller kategorisindeki kavramların birçoğunun incelenen testlerdeki hedef sözcükler ile uyumlu olduğunu söylemek mümkündür. Benzer şekilde incelenen testlerdeki hedef sözcüklerin Okul Öncesi Eğitim Programı’ndaki yön/mekanda konum kategorisinde yer alan kavramlar ile uyumlu olduğu; yalnızca üst, ileri, geri, arasında, orta/sında, dış, uzak ve yakın sözcüklerine yer verilmediği belirlenmiştir. Öte yandan bu araştırmada incelenen testler MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programı’nda boyut kategorisinde yer alan kavramlar açısından ele alındığında bu durumun tersi bir sonuç ile karşılaşmıştır. Buna göre; orta, ince/kalın, geniş/dar kavramlarına hiçbir testte rastlanmazken, “büyük/küçük” kavramına iki testte, “uzun/kısa” kavramlarına ise yalnızca TEDİL’de rastlanmıştır. Okul Öncesi Eğitim Programı’nda miktar kategorisinde yer alan kavramlarda da benzer bir durum olduğu belirlenmiştir. Buna göre bu kategorideki kavramların çoğuna testlerde hedef sözcük olarak değinilmediği; yalnızca “hafif” ve “para” kavramlarına TEDİL’de yer verildiği belirlenmiştir. Testler, sayı/sayma kategorisinde yer alan kavramlar açısından incelendiğinde ise TEDİL ve Okul Öncesi Dil Ölçeği (PLS-5)’nde bazı kavramların ele alındığı görülmüştür. Örneğin sayılar açısından TEDİL’de yalnızca bir, PLS-5’de “üç” ve “dört” sayıları ele alınırken; sıra sayıları açısından TEDİL’de “birinci”, “sonuncu”, PLS-5’de ise “ilk”, “son” hedef sözcüklerinin ele alındığı tespit edilmiştir. Okul Öncesi Eğitim Programı’ndaki duyu ve duygu kategorisindeki kavramlar söz konusu olduğunda durumda değişiklikler olduğu;

duyu kategorisindeki birçok kavrama testlerde yer verilmediği tespit edilmiştir. Buna göre bu kategorideki kavramlardan “soğuk” sözcüğüne PLS-5’de, “sert”, “yumuşak” ve “parlak” sözcüklerine TEDİL’de, “tüylü” sözcüğüne ise Peabody Resim Kelime Testi-IV’nde yer verildiği belirlenmiştir. Duyu kategorisindeki kavramların aksine duygu kategorisindeki beş kavramdan bir olan “mutlu” sözcüğünün tüm testlerde hedef sözcük olarak ele alındığı, “üzgün” sözcüğünün iki testte, “korkmuş” sözcüğünün ise yalnızca Peabody Resim Kelime Testi-IV’nde ele alındığı görülmüştür. Öte yandan “kızgın” ve “şaşkın” sözcüklerinin ise testlerde yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır. Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yer alan zıt ve zaman kategorisindeki kavramlar açısından da ilgili testlerde sınırlı sayıda sözcüğe yer verildiği belirlenmiştir. Buna göre zıt kategorisinde TEDİL’de “aynı”, “farklı”, “hızlı”, “yavaş”, “karanlık”, “aydınlık”, “şişman”, “zayıf” sözcüklerine yer verilirken; PLS-5’de ise “farklı” ve “doğru” sözcüklerine yer verilmiştir. Diğer testlerde ise bu kategoride ele alınan sözcüklerden birine rastlanmamıştır. Benzer durum zaman kategorisindeki sözcükler için de geçerlidir. Buna göre bu kategorideki en fazla sayıdaki sözcüğe TEDİL’de yer verildiği (“önce”, “sonra”, “sabah”, “akşam”, “yarın”, “gece”, “gündüz”) belirlenirken PLS-5’de yalnızca bir sözcüğe (“sabah”) yer verildiği belirlenmiştir. Diğer testlerde ise bu kategoride ele alınan sözcüklerden birine rastlanmamıştır. Okul Öncesi Eğitim Programı ile benzer bir sıralamada Bracken Temel Kavram Ölçeği’nde bulunmaktadır. Bracken’da 11 alt test bulunmakta olup bunlar sırası ile; renk, harf, sayılar/sayma, boyut, karşılaştırma, şekil, yön/konum, bireysel/sosyal farkındalık, yapı/materyal, miktar, zaman/sıralamadır (Aral & Bütün Ayhan, 2005; Bracken, 1998; Uğurtay Üstünel, 2007). Bu noktada incelenen testlerin kavramlar kategorisinde bulunan hedef sözcükleri kendi içerisinde gruplamak gerektiğinde Bracken ile uyumluluk göstereceği belirlenmiştir. Tüm bu sonuçlar ele alındığında Türkiye’de yaygın bir şekilde kullanılan dil testlerinin alıcı dil veya işitsel algı alt boyutlarında ulusal programda ele alınan kavramlara büyük oranda yer vermediği belirlenmiştir.

Bu sonuçlardan hareketle araştırmada ele alınan ve Türkçe alan yazında sıklıkla kullanılan bu dil testlerinin alıcı dil boyutunda bulunan hedef sözcüklerin gerek sayılarında gerekse niteliklerinde eksiklerin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu noktada eksikliklerin bazılarının dil testlerinin genelde uyarlanmış olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Çünkü her dilin kendine özgü kuralları ve bu kurallara bağlı olarak gelişen bir sisteminin bulunduğu bilinmektedir (Temel & Şimşek Bekir, 1998). Nitekim Aksan (2009) dilin ulusların çeşitli söyleyiş özelliklerini taşıyan yönü olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca bu araştırmada incelenen testlerden yalnızca TİFALDİ’nin Türk çocukları için Türkiye’de geliştirildiği, diğer testlerin ise uyarlama çalışmalarının yapılarak ülkemizde uygulanmaya başladığı göz önüne alındığında bu eksikliklerin ortaya çıkması daha anlaşılabilir bir hale gelmektedir. İlgili alan yazında alıcı dilde sözcük bilgisinin çok boyutlu olduğu; yani sosyokültürel, dilsel ve bilişsel faktörlerin etkisiyle geliştiğine dikkat çekilmektedir (Millet, Atwill, Blanchard, & Gorin, 2008). Benzer şekilde, çocuklar da yeni kelimeleri çoğu zaman buldukları ortam içerisinde bağlamsal olarak edinmektedir. Bir başka deyişle, çocuklar yeni kelimeyi çevreleyen ortam/bağlamdan yola çıkarak o kelimenin anlamını doğal yoldan anlamaya başlamaktadır (Ewers & Brownson, 1999; Vinco, 2013).

Sonuç olarak her kültürün kendi alıcı dil ölçüm envanterini oluşturmasının ne denli önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Ülkemizdeki norm bağımlı standardize edilmiş dil değerlendirme araçlarına bakıldığında ise araçların sayısının eksik olduğu; var olan araçların da dil gelişiminde sorunu olan çocukları belirleme amacı ile kullanıldığı (Acarlar, 2002) da göz önüne alındığında araştırmacılara Türk çocuklarının alıcı dil ve ifade edici dil becerilerini doğru bir şekilde ölçecek araçlar geliştirmeleri

önerilmektedir. Ayrıca ilerleyen araştırmalarda yalnızca alıcı dil becerilerine değil aynı zamanda ifade edici dil becerilerine de odaklanılan çalışmalar yapılarak mevcut araçlarının bu konudaki yeterliliklerinin de belirlenmesi önerilmektedir.

Kaynakça

Acarlar, F. (2002). Çocuklarda dilin değerlendirilmesi: Betimleyici yaklaşım. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1-2), 121-127.

Acarlar, F. & Dönmez, N. B. (1992). 30-47 aylar (2.5-4 yaş) arasındaki Türk çocuklarının dil yapılarının incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 63-203.

Akçakaya, H. (2015). *Erken yaşta koklear implant uygulanan çocuklarda sözel çalışma belleği ve dil ilişkisinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aksan, D. (2009). *Her Yönüyle Dil*. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Alpöge, G. (1991). *Çocuk ve Dil Türkçe'de Sıfatların Kullanımı ve Çocuğun Gelişimi Açısından İncelenmesi*. İstanbul: YKY.

Alpüran Kocabıyık, N. (2015). *IQ'nun/zekanın 5-6 yaş çocuklarında alıcı dil ve ifade edici dil becerilerine etkisinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Turgut Özal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aral, N. & Bütün Ayhan, A. (2005). *Anaokuluna Devam Eden Altı Yaş Grubundaki Çocukların Kavram Gelişiminde Bilgisayar Destekli Öğretimin Etkisinin İncelenmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Ateş, D. (2015). *Okul öncesi eğitim kurumlarındaki yabancı dil eğitimi uygulamaları ve bu konudaki öğretmen yönetici ve ebeveyn görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Bacık Tırank, Ş. (2015). *Dudak damak yarıklı çocukların (2-78 ay) gelişim sesletim ses ve dil açısından değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Banguoğlu, T. (2011). *Türkçenin Grameri*. Ankara: TDK.

Bayam, A. (2017). *2-6 yaş arasındaki otizm spektrum bozukluğu olan çocuklara uygulanan oyun seansının sosyal beceri ve dil gelişiminde yol açtığı değişimin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Berigel, G. (2015). *4-6 yaş grubu otizmlili çocuklarda spor aktivitelerinin öz bakım ince-kaba motor ve dil bilişsel gelişimine etkilerinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Bezicioğlu Göktolga, İ. (2013). *Self-reports of preschool foreign language teachers on early childhood foreign language teaching and related challenges*, Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Bingöl Aslangiray, A. S. (2013). *3. Kuşak Türk çocukları ve iki dilli-iki kültürlü eğitim modelleri: Hessen eyalati Koala projesi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bracken, B. A. (1998). *Bracken Basic Concept Scale-Revised, Examiner's Manual*. San Antonio: The Psychological Corporation Harcourt Brace and Company.

- Bredenkamp, S. (2011). *Effective Practices in Early Childhood Education: Building a Foundation*, New Jersey: Merrill.
- Camilleri, B., & Botting, N. (2013). Beyond static assessment of children's receptive vocabulary: The dynamic assessment of word learning (DAWL). *International Journal of Language & Communication Disorders*, 48(5), 565-581.
- Cohen, R. J., & Swerdlik, M. E. (2015). *Psikolojik Test ve Değerlendirme Testlere ve Ölçmeye Giriş*. (Çev. Edt. E. Tavşancıl). Ankara: Nobel.
- Crain, S., & Lillo Martin, D. (1999). *An Introduction to Linguistic Theory and Language Acquisition*. USA: Blackwell Publishers.
- Çakıcı, Z. (2016). *Almanya ve Türkiye'deki anaokullarında verilen anadili eğitimde kullanılan oyunların çocukların temel dil becerilerine etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, A. (2016). *Paylaşımli kitap okuma sırasında normal gelişim gösteren otizm spektrum bozukluğu ve zihinsel yetersizliği olan çocukların annelerinin kullandıkları etkileşim ve dili destekleme stratejilerinin betimlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çoban Söylemez, E. (2016). *İkinci dil eğitimi alan ve almayan okul öncesi dönem çocuklarının dil ve kavram gelişimlerinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Davies, D. (2010). *Child Development: A practitioner's guide (Social Work Practice With Children and Families)*. New York: The Guilford Press.
- Delice, H. İ. (2002). Yüklemler olarak Türkçe'de fiil. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 185-212.
- Demirel, Ö. (2015). *Öğretim İlke ve Yöntemleri: Öğretme Sanatı*. İstanbul: Pegem.
- Demir Lira, Ö. E. (2016). Okul Öncesi Dönemde ve Okul Çağında Okuma Yazma Ve Matematik Gelişimi. Ç. Aydın, T. Göksun, Aylin C. Küntay & D. Tahiroğlu (Ed.). *Aklın Çocuk Hali Zihin Gelişimi Araştırmaları içinde* (s.319-343). İstanbul: Koç Üniversitesi.
- Drop, M. & Verhoeven, L. (2003). Language proficiency and reading ability in first and second-language learners. *Reading Research Quarterly*, 38(1), 78-103.
- Dunn D. M. & Dunn L. M.. (2007) *Peabody Picture Vocabulary Test*. 4. Baskı, Minneapolis. MN, NCS Pearson.
- Ege, P., Acarlar, F. & Güleryüz, F. (1998). Türkçe kazanımında yaş ve ortalama sözcük uzunluğunun ilişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 13(41), 19-31.
- Erbilgin, D. (2016). *Otistik çocuklarda dil ve iletişim becerileri (3-6 yaş arası)*, Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Erdil, (2012). *Hollanda'da yaşayan iki dilli ve Türkiye'de yaşayan tek dilli Türk çocuklarının dil özelliklerinin sohbet ve öyküleme dil örneği bağlamlarında karşılaştırılması*, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Erdem, R. (2011). *Down sendromlu ve engelli olmayan çocukların zihin kuramı becerileri ile dil becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ergin, B. (2012). *5-6 yaş çocuklarının dil gelişim düzeyleri ile sosyal kabul durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ergin, B. (2015). *Annelerin çocuklarına uyguladıkları açıklayıcı akıl yürütme ve bilişsel uyarım davranışları açısından çocuklarının görsel algı ve dil gelişimlerinin incelenmesi*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Erşahin Şafak, N. (2016). *Okul öncesi dönemdeki çocukların mizaç özellikleri alıcı dil ve dikkat becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ertekin, D. (2003). *Effects of bilingualism on early language acquisition*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Ewers, C. A., & Brownson, S. M. (1999). Kindergartners' vocabulary acquisition as a function of active vs. passive storybook reading, prior vocabulary, and working memory. *Reading Psychology*, 20, 11- 20.
- Gözalan, E. (2013). *Oyun temelli dikkat eğitim programının 5-6 yaş çocuklarının dikkat ve dil becerilerine etkisinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Güleryüz, F. ve Dönmez, N. B. (1992). 48-60 aylar (4-5 yaş) arasındaki türk çocuklarının dil yapılarının incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 205-225.
- Güven, S. (2014). *İki dil testinin (tedil ve todil) tipik ve atipik dil gelişimi gösteren çocuklarda ayırt ediciliğinin incelenmesi*, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Hresko, W. P., Reid, D. K. & Hammill, D.D. (1999) *The Test of Early Language Development (TELD-3)*. Austin, TX, Pro-Ed.
- Hoff, E. (2009). Language development at an early age: Learning mechanisms and outcomes from birth to five years. *Encyclopedia on Early Childhood Development, infant and Child Development*, 1-4.
- Kandır, A., Özbey, S., & İnal, G. (2010). *Okul öncesi eğitimde program: (1) Kuramsal temeller*. İstanbul: Morpa Yayıncılık.
- Kaçar, S. (2016). *Okul öncesi normal gelişim gösteren 5-6 yaş grubu çocukların tercih ettikleri oyun türlerinin dil gelişimi ve problem çözme becerisi üzerine etkisinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karaca Al, S. (2016). *Otizmlı ve normal gelişim gösteren çocukların alıcı ve ifade edici dil becerilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Turgut Özal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karadeniz, H. K. (2013). *Otizmlı ve normal gelişim gösteren çocukların alıcı dil becerilerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Kazak Berument, S. & Gül Güven, A. (2010). *TİFALDİ: Türkçe ifade edici ve alıcı dil testi*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği.
- Kelley, M. F. & Surbeck, E. (2011). *History of Preschool Assessment*. Bruce A Bracken (Edt.) The Psychoeducational Assessment of Preschool Children. (p. 1-19). New Jersey: Lawrence Erlbaum

- Kılınç, F. E. (2016). Peabody Resim Kelime Testinin Türkiye Norm Çalışması (Standardizasyonu), Abant İzzet Baysal Üniversitesi BAP Projesi, Proje No: 2014.02.04.697.
- Koşan, Y. (2015). *Okul öncesi eğitimin iki dilli çocukların okula hazır bulunmuşluklarına etkisinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Korkmaz, Z. (2009). *Türkiye Türkçesi Grameri: Şekil Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Kurt, E. (2014). *TRT çocuk kanalının 4-6 yaş grubu öğrencilerin dil gelişimine etkisi hakkında öğrenci öğretmen ve veli görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Küçük, Ö. (2016). *Okula başlama aşamasındaki çocuklarda okul olgunluğu ve dil gelişimi ile ilişkili bireysel ve ailesel etkenlerin araştırılması*, Tıpta Uzmanlık Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, İzmir.
- Küçükahmet, L. (2014). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Nobel.
- Küçük Doğaroğlu, T. (2014). İfade edici dilin değerlendirilmesinde dil örneği analizinin kullanımı. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 59-79.
- Lake, J. K. (2010). *Conversational speech in measuring language performance and predicting behavioural and emotional problems* (Unpublished doctorate dissertation). McMaster University Department of Psychology, Neuroscience & Behaviour.
- Marchman, V. A. & Fernald, A. (2008). Speed of word recognition and vocabulary knowledge in infancy predict cognitive and language outcomes in later childhood. *Developmental Science*, 11(3), 1-14.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. California: Sage.
- Millett, J., Atwill, K., Blanchard, J. & Gorin, J. (2008). The validity of receptive and expressive vocabulary measures with Spanish-Speaking kindergarteners learning English. *Reading Psychology*, 29(6), 534-551.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. Ankara.
- Mengen, E. (2016). *Çocuklara erken yaşta yabancı dil eğitimi verilmesine ilişkin anne-babaların görüşlerinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma*. (Selahattin Turan, Çev Edt.). Ankara: Nobel.
- Muslugüme, E. (2016). *Dil gelişimini destekleyici ebeveyn eğitim programının sosyoekonomik düzeyi düşük ailelerin çocuklarının dil gelişimine etkisinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Mustan, A. T. (2017). *Okul öncesi dönem (36-60 ay) çocuklarının bağlanma özellikleri ile annelerin prenatal bağlanma düzeylerinin çocukların gelişim özelliklerinin ve dil becerilerinin ilişkisinin değerlendirilmesi*, Tıpta Uzmanlık Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, İzmir.
- Mutlu, M. (2015). *2-8 yaş grubu dil gelişimi normal olan çocuklarda Artikülasyon Tarama Ölçeğinin normalizasyonu*, Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Notari-Syverson, A. & Losardo, A. (2004). What assessment means to early childhood educators. *Exchange*, September/October, 72-75

Okalidou, A., Syrika, A., Beckman, M. E. & Edwards, J. R. (2011). Adapting a receptive vocabulary test for preschool-aged Greek-speaking children. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 46(1), 95-107.

Okyay, Ö. (2015). *Öykü yönteminin çocuklarda alıcı ve ifade edici dil ile bilimsel sözcük kazanımlarına etkisi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ökcün Akçamuş, M. Ç. (2015). *Otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda söz öncesi sosyal iletişim becerilerinin dilin bileşenleri ile ilişkisinin incelenmesi*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ölmez, F. S. (2010). *24-36 ay arası normal gelişim gösteren çocuklar ile 30-48 ay arası gecikmiş dil ve konuşması bulunan çocukların dilsel becerilerinin tige-2 kullanılarak karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Öner, N. (1997). *Türkiye’de Kullanılan Psikolojik Testler: Bir Başvuru Kaynağı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Matbaası.

Önkol Şengül, F. L. (2007). *Türkçe ve ikinci dilde okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş çocuklarının Türkçe dil kullanım becerilerinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Özkazanç, C. N. (2017). *Gelişimsel dil konuşma bozukluğu olan ve tipik gelişim gösteren okul öncesi çocukların sosyal beceri ve davranış problemlerinin değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Öztürk, M. (2016). *Sorgulama temelli bilim eğitimi programının 60-72 aylık çocukların bilimsel süreç becerileriyle dil ve kavram gelişimlerine etkisi*, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Piştav Akmeşe, P. (2014). *Koklear implantlı ve normal işiten çocukların dil becerilerinin öyküleme yoluyla incelenmesi*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*. (Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir, Çev Edt.). Ankara: Pegem Akademi.

Razak, R. A., Madison, C. L., Siow, Y. K. & Aziz, M. A. A. (2010). Preliminary content validity and reliability of a newly developed Malay preschool language assessment tool. *Asia Pacific Journal of Speech: Language and Hearing*, 13(4), 217-234.

Sarıyer, M. N. (2017). *Türkçe konuşan down sendromu olan çocukların dilbilgisel özelliklerinin betimlenmesi ve çalışma belleğinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Servi, C. (2014). *Gelişimsel yetersizliği olan çocuk annelerinin dil edinimine ve desteklenmesine ilişkin görüşlerinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Snow, C. E. & van Hemel, S. B. (2008). *Early Childhood Assessment: Why, What and How?*. Washington DC: The National Academies Press.

Sönmez, V. (2015). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. İstanbul: Anı.

Şahin, F. M. (2015). *Okul öncesi çocukların dil ve konuşma özelliklerin taranması*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Şahlı, A. S. & Belgin, E. (2014). Pearson Türkiye Preschool Language Scale-5 (Okul Öncesi Dil Ölçeği-5) Testinin Türk Çocuklarına Adaptasyonu, Normalizasyonu ve Türkiye Standartizasyonu Projesi 2, IV. Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Kongresi(Uluslararası Katılımlı), Ankara, 9-13 Haziran 2014.
- Şahlı, A.S. & Belgin, E. (2010). *Okul Öncesi Dil Ölçeği-5 (Preschool Language Scale-5/PLS-5) Uygulayıcı El Kitabı*, (Zimmerman, I.L.,Steiner,V.G.,Pond) Amerika Birleşik Devletleri, Pearson.
- Şan, A. (2010). *3-6 yaş arası özgül dil bozukluğu olan çocuklarla normal gelişim gösteren çocukların dil örneklerinin analizi ve karşılaştırılması*, Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Şeker, P. T. (2010). *Okul öncesi dönemde yabancı dil öğretiminin dilsel gelişim alanına katkılarının incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Şimşek Bekir, H. (2004). *Almanya'da okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş grubu Türk çocuklarına uygulanan dil eğitimi programının dil gelişimin etkisinin incelenmesi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tagay, Ö. (2014). *Okul Öncesi Eğitimde Çocuğu Tanımının Önemi, Okul Öncesi Dönemde Çocukları Tanıma ve Değerlendirme Yöntemleri* (A. Önder, Ed.) içinde, Ankara: Pegem Akademi.
- Taşpınar, M. (2016). *Kuramdan Uygulamaya Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Edge.
- Temel, Z. F. (1999). 0-6 yaş çocuklarında dilin kazanılması, *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 572, 715-721.
- Temel, Z. F., Bekir, H. & Yazıcı, Z. (2014). *Erken Çocuklukta Dil Edinimi*. Ankara: Vize.
- Temel, Z. F. & Şimşek Bekir, H. (1998). Erken çocukluk döneminde anlam bilgisinin gelişimi, *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 562, 301-306.
- Tepetaş Cengiz, G. Ş. (2015). *Okul öncesi öğretmenlerinin resimli öykü kitabı okuma etkinlikleri ile çocukların dil gelişimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tetik, G. (2015). *Diyaloğa dayalı hikaye okuma tekniği ile okunan öykülerin 4-5 yaş çocuklarının dil gelişimine etkisinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Topbaş, S. & Güven, S. (2013). *Türkçe Erken Dil ve Gelişim Testi*. Ankara: Detay.
- Tulu, Y. (2009). *Anadili Türkçe olan ve anadili Türkçe olmayan 4-7 yaş arası (iki dilli) çocukların dil düzeylerine etki eden faktörlerin belirlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Uğurtay Üstünel, A. (2007). *Bracken Temel Kavram Ölçeği gözden geçirilmiş formu'nun geçerlik ve güvenirlik çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uslu, B. (2017). *Anadili Türkçe olan 50-74 aylık çocuklar için yaşantı odaklı yabancı dil edinimi programının İngilizce öğrenimine etkisinin incelenmesi*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Uşkaş, E. (2014). *Pendik ilçesinde 3-4 yaş arası çocuklarda konuşma ve dil gecikmesi prevalansı ve olası risk faktörleri*, Tıpta Uzmanlık Tezi, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul.
- Vardar, B. (2002). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Multilingual.

- Vendryes, J. (1968). *Dil ve Düşünce* (B. Vardar, Çev.). İstanbul: Yeni İnsan.
- Vinco, M. H. (2013). *Assessment of preschool vocabulary: Expressive and receptive knowledge of word meanings* (Unpublished master's thesis). Florida State University, College of Arts and Sciences.
- Wise, J. C. & Sevcik, R. A. (2012). Language development. *Encyclopedia of Human Behavior*, 511-516.
- Yayla, Ş. (2003). *Alt sosyoekonomik düzeydeki ailelerden gelen 60-72 aylar arasındaki çocuklara uygulanan dil eğitim programının çocukların dil gelişimine etkisinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, A. & Ege, P. (2015). Down sendromu olan çocukların temel kavramları ile ortalama sözcük uzunlukları arasındaki ilişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(Özel Sayı), 17-41.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yöntem, M. Ç. (2015). *Normal ve otizmi olan çocuklarda temel dil ve öğrenme becerilerinin değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Zimmerman, I. L., Steiner, V. G. & Pond, R.E. (2005) *Preschool Language Scale-4*. Pearson.